

Wilt u voorlezing van deze preek in uw gemeente even melden via contact@vanbruggenpreken.nl ?

BIDDENDE BURGERS

[1]

Geliefde gemeente van onze Here Jezus Christus,

Het is nog niet zo lang geleden dat ons land na 123 jaar weer een koning kreeg. Rond die inhuldiging op 30 april 2013 zagen we hoe de hele samenleving zich daarmee bezig hield. Er waren koningsspelen voor de jeugd van alle steden en dorpen. Met één nationaal feestcomité. En met voor één keer nationale samenzang met een koningslied. Heel ons volk droomde toen een keer samen voor één koning. Het waren zeldzame dagen van ons allemaal als mensen en burgers met elkaar. Even waren we ons toen weer bewust dat we als mensen met elkaar iets hebben in dit land, dat we een SAMEN-leving vormen of in ieder geval moeten vormen.

Een paar regels uit een brief van Paulus passen daar heel goed bij. Paulus schrijft in zijn brief aan Timoteüs op een goed moment ook over alle mensen, alle burgers van de wereld en van je land. En hij noemt daarbij dan nog speciaal de koningen en de gezagsdragers. Een woord over de hele samenleving van de mensen. En daarom een woord dat ook past bij onze Nederlandse samenleving. Het is een tekst die uitkijkt op het Paleis Noordeinde en op de Ridderzaal, maar ook op de Ahoy-hal en het Waterlooplein. [2.1]

De apostel leert ons dat wij bij deze samenleving horen. Wij zijn medemensen. En dat blijven we. Ook al zijn we geroepen hemelburgers, we blijven ook medeburgers en onderdanen op aarde. Het evangelie geeft ons wel hoop op het hemelrijk, maar leert ons geen vlucht uit deze wereld. Als hemelburger blijf je wel Nederlander! De Here Christus draagt ons niet op om onze omgeving de rug toe te keren. Wie mag leren dromen van de hemelkoning, mag gelijktijdig ook dromen hebben voor de aardse koning en voor alle mensen.

*

Er is voor ons als christenen zelfs een speciale burgerplicht weggelegd. [2.2]

Het is ons voornaamste actieprogramma in de wereld. Paulus zegt in vers 1 dat hij *allereerst* van ons vraagt om iets positiefs te doen voor onze medeburgers en voor de koning.

Dat positieve bestaat uit *smeekbeden, voorbeden en dankgebeden* voor alle mensen en voor alle overheden en voor de koning. [2.3]

Een echo op dit woord vinden we in het morgengebed. Op bladzijde 795 van ons Kerkboek vindt u daarvoor een kort voorbeeld. Daarin lezen we ook de volgende bede:
Bekwaam onze overheid om haar taak zo uit te oefenen dat wij een stil en gerust leven mogen leiden.
Dat is elke dag de echo van 1 Timoteüs 2,2 in het morgengebed. Bidden voor de samenleving: een

dagtaak voor christenen!

Waarom is dit nu het voornaamste punt dat Paulus altijd als eerste aan de nieuw bekeerde christenen in die tijd voorlegt? En waarom zou dit onze belangrijkste bijdrage mogen zijn in onze samenleving, bijvoorbeeld rond koningsdag of Bevrijdingsdag? Die vragen stellen we aan de tekst.

Voordat we samen gaan bidden voor alle mensen en voor de koning in Nederland, willen we goed luisteren naar wat Paulus opdraagt en waarom hij dat zo doet.

[3]

WEES ALS CHRISTENEN VOORAL BIDDENDE BURGERS

1. Voorbeeldig
2. Meelevend
3. Verlangend

1. (Voorbeeldig)[4.1]

Het doel van onze voorbede voor alle mensen en voor koningen vindt u in vers 2b. Daar staat (NBV): *Opdat we rustig en ongestoord kunnen leven, in alle vroomheid en waardigheid.*

Het lijkt bij deze weergave alsof wij bidden om rust, vrede en een ongestoord leven voor onszelf. En zo wordt deze tekst ook vaak opgevat. Bid dat er geen oorlog komt. Bid om rust voor het land. Dat jij zelf ongestoord kunt leven. Dan is het een bede over wat we hopen dat ons overkomt.

En dat zijn natuurlijk ook goede dingen waarnaar je mag verlangen: rust en vrede en welvaart. Niemand hoeft te bidden om onrust en geweld en verpaupering.

Maar is het nu wel echt de bedoeling van Paulus dat we ons gebed richten op deze dingen. En dat we eigenlijk onze gebeden opzenden uit eigenbelang? Voor een rustig leventje? Heel vaak wordt de tekst wel zo opgevat, tot in liturgische teksten toe. Maar is het wel terecht? Ik denk het niet.

Kijkt u eens met mij naar het slot van vers 2. Daar worden de woorden over een `stil en rustig leven´ toegelicht. In die toevoeging zegt Paulus echter niet dat wij moeten bidden om een stil en rustig leventje, *zonder oorlog en crisis*. Hij schrijft iets heel anders. Hij zegt: `we moeten een rustig leven leiden, *in alle vroomheid en waardigheid*´. Het gaat dus om wat we zelf doen: onze vroomheid en waardigheid. Het gaat niet over wat ons overkomt als vrede en welvaart, maar over onze christelijke levenshouding. De woorden aan het slot van vers 2 gaan over ons christelijk gedrag in de samenleving. En zij maken ons duidelijk dat de voorgaande woorden over een `stil en rustig leven´ ook betrekking hebben op die houding. We hoeven het niet rustig en stil te hebben, maar wij moeten zelf wel rustige en stille mensen zijn![4.2]

Wanneer je een preciezere vertaling raadpleegt, kun je dat zien. Zo lezen we in de Herziene

Statenvertaling:

Opdat wij een rustig en stil leven zullen leiden, in alle godsvrucht en waardigheid.

Het gaat over de manier waarop wij zelf `ons leven zullen *leiden*´ en niet over hoe we misschien `kunnen *leven*´. Het gaat over wat we doen, over onze houding. En niet over ons lot en wat ons ten deel valt.

*

Wat dit betekent?

Het betekent dat we geen opvliegende onruststokers moeten zijn in de samenleving en geen geweldplegers. Integendeel: christenen moeten laten zien dat ze geen enkel gevaar vormen voor hun omgeving. Zij zaaien geen onrust in de maatschappij, maar zij bidden juist voor alle mensen.[4.3]

Hoe belangrijk was dit onderwijs in de eerste eeuw! Overal kwamen mensen tot geloof. Midden in een vijandige wereld. Vaak betekende het dat ze vervolgd gingen worden door koningen en gezagsdragers en dat ze geminacht gingen worden door hun medeburgers.

Kijk maar eens wat koningen en gezagsdragers deden. Herodes Antipas liet Johannes de Doper onthoofden. Stadhouders gaf Jezus over om gekruisigd te worden. Herodes Agrippa liet Jakobus, de zoon van Zebedeüs, ter dood brengen. Paulus werd door stadhouder Felix tegen alle regels in jarenlang vastgehouden in de gevangenis. Petrus wordt gekruisigd in Rome.

Kunt u zich voorstellen dat christenen in verzet zouden kunnen komen tegen dit onrecht? Dat ze in ieder geval een afkeer zouden hebben van stadhouders en koningen? En dat ze hun vijandige burens voortaan links lieten liggen? Dat zou toch een natuurlijke reactie zijn geweest?

Maar het zou geen geestelijke reactie zijn geweest. Paulus leert de christenen juist om niet opstandig en onrustig te zijn. Laten ze vreedzaam blijven, vreedstichters in Jezus´ naam. Laten ze blijven bidden voor alle mensen, ook voor hun vijanden! Juist door dat gebed laten ze zien aan de wereld dat ze geen slechte mensen zijn en geen ordeverstoorers zoals vijandig werd gefluisterd.

*

Van dit rustig en vreedzaam bidden voor alle mensen zegt Paulus in vers 3:

Dat is goed en welgevallig in de ogen van God, onze Redder. [4.4]

Bidden voor alle mensen is vandaag ook niet zo makkelijk. Het ligt meer voor de hand om aan sommige mensen maar niet te denken. Of om sommige groepen mensen te discrimineren. Alle mensen zijn niet zo goed en aardig. Er zijn graaiende mensen en ongevoelige burens en Dam-schreeuwers en mensen die je bang maken.

Onze samenleving is dan ook helemaal niet zo´n eenheid als het soms bij een inhuldiging of op een Bevrijdingsdag even lijkt.

In een Nederland dat leeft vanuit de rechten van de mens, wordt het gewoon en ook geoorloofd om

elkaar publiek te beledigen, te bespotten en pijn te doen. In naam van de vrijheid van meningsuiting. Onder die vrijheid van meningsuiting valt zelfs het openlijk lasteren van God. Dit soort vrijheid verdeelt de samenleving en splitst die op. En wat het ergste is: daardoor vervreemdt onze samenleving steeds verder van God, onze Redder.

Het wordt ook benauwd voor wie christelijk wil leven, maar daar soms amper de ruimte voor krijgt. Het wordt moeilijk voor wie samen met zijn gezin de HERE wil dienen, maar dan vaak als ouderwets, mensonvriendelijk en onverdraagzaam wordt weggezet en soms ook al gediscrimineerd.

De opdracht om dan toch te bidden voor alle mensen en alle overheden, heeft dan ook niet te maken met de vriendelijkheid van de mensen of de saamhorigheid van alle Nederlanders. Die opdracht heeft te maken met wie onze God is.

Als gelovigen mogen wij het eigendom zijn van een reddende God, een verlossende Heiland. Christus

Jezus heeft zichzelf gegeven als losgeld voor allen, zo schrijft Paulus in vers 6. Eerder had hij al geschreven dat Christus Jezus in de wereld is gekomen om zondaars te redden (1,15). Die zondaars zijn wij en dat was Paulus (1,16). Wij zijn gered van het oordeel en de dood, terwijl wij zondaars waren. Wij leven voor onze God die onze Redder is.

En dáárom is de eerste opdracht die Paulus ons geeft, dat wij ons biddend opstellen in de samenleving. Dat we geen wilden zijn, maar getemde mensen. Dat we niet opvliegende korte lontjes zijn, maar mensen die door hun stil gedrag geen aandacht vragen voor zichzelf. Mensen die vroom en waardig leven, met een voortdurend gebed voor al hun medemensen. Ook voor koningen en gezagsdragers.

Van ons als christenen mogen mensen en koningen geen last hebben. Door onze positieve opstelling mogen we tonen van wie we zijn. Van een God die redt en verlost. Burgers van een hemelrijk en daarom vredestichters en voorbidders op aarde. Voorbeeldige kinderen van onze hemelse Vader.

2. (Meelevend)[5.1]

Paulus gebruikt dan voor ons bidden in de samenleving drie woorden:

- a. Smeekbeden
- b. Voorbeden
- c. Dankgebeden

Ons bidden mag niet blijven hangen in algemeenheden, maar moet concreet en meelevend worden: smekend, vragend, dankend. Kijk om je heen voor je gaat bidden. En vergeet die mensen niet wanneer je je ogen sluit om tot God te bidden.[5.2]

*

Wanneer je bijvoorbeeld in een restaurant of op reis dankt voor het eten en bid om een zegen, dank dan ook voor het eten van al die mensen in je omgeving. En bid dat het ook hen goed mag bekomen die vergeten om er voor te danken. Dat bidden voor anderen helpt je om ook te delen en bijdragen te

geven voor het voedsel van armen en arme landen.

Of wanneer je in de auto stapt en vooraf bidt om een veilige reis, denk dan ook aan al die andere weggebruikers die met je op weg gaan. Zo'n voorbede voor alle weggebruikers, zal je helpen om rustig en veilig te rijden omdat je positief denkt aan je medemensen, hoe irriterend hun rijgedrag soms ook is.

Laten we niet nalaten om bij ziekte of problemen ook te bidden om herstel en hulp voor die burens of collega's die zelf helemaal niet bidden of geloven.

En waarom zouden er ook geen dankgebeden zijn voor onze omgeving? Dank voor menslievendheid van hen die niet uit geloof leven maar toch veel goede dingen mogen doen door Gods genade. Dank voor wie rechtspraak en belasting in goede banen leiden.

Wanneer we ook voor overheden danken en smeken, worden we eerlijker in het betalen van belasting. Hoe zou je hen kunnen ontduiken voor wie je regelmatig bidt?

Wanneer we gaan bidden en smeken en danken voor alle mensen en ook voor koningen en gezagsdragers, leren we ons verdiepen in hun belang, hun behoud. Het verandert onze houding. Het maakt ons vreedzaam en behulpzaam. Kinderen van een hemelse Redder.

*

[5.3]

Ook wanneer we denken aan ons koningshuis mogen wij danken en bidden. Onze koning Willem Alexander is natuurlijk niet te vergelijken met de machtige koningen en stadhouders van Paulus' tijd. Bij ons vormt een koning geen bedreiging. En daar mag je dankbaar voor zijn. Sterker nog: veel van onze vrijheden danken we aan het dappere optreden en de goede zorg van vroegere leden van ons koningshuis, met name van de vader van het vaderland, Willem van Oranje. Is dat geen dankzegging waard, ook in deze tijd?

En dan zijn er ook voorbeden. Voor de gezondheid van het koninklijk gezin. En gebeden om wijsheid voor onze koning Willem Alexander. Moge onze God ook hem zegenen en tot zegen stellen!

Zo mogen we *meelevend* bidden en danken.

3. (Verlangend)[6.1]

En in dit bidden en danken brandt dan ook een sterk verlangen.

Het verlangen dat anderen, ook koningen en gezagsdragers, tot God mogen komen en onze Verlosser mogen erkennen. In ons bidden voor de Nederlandse samenleving mogen we willen wat God wil.

Wat God wil zien we in vers 4.

God wil dat alle mensen worden gered en de waarheid leren kennen.

Het gaat hier over de wil van Gods bevel: Wat wil God van Nederland? Wat is zijn opdracht voor

onze medeburgers en ook voor ons vorstenhuis en voor de ministerraad en voor de rechters? Dat allen gered worden en de waarheid leren kennen. [6.2]

Maar wat is de werkelijkheid van deze menselijke wereld: dat zij dit zelf vaak niet wil en dat zij dit weigert, openlijk of feitelijk.[6.3]

Juist daarom is het gebed zo nodig. Het gebed om de opening van harde harten. Het gebed om inzicht. De voorbede om het verbreken van de waan van de duivel die over onze samenleving ligt. Grote delen van onze samenleving zijn gegijzeld door de satan. Ze zijn verblind en verdwaald. Het ligt niet aan God: Hij wil juist dat allen open ogen krijgen en de weg vinden. Wat een reden om te bidden, te smeken.

Wij kunnen geen bekering van Nederland forceren of bewerken. We kunnen er wel in alle rust en onderdanigheid om bidden. We kunnen het in zijn handen leggen. Verlangend en hopend.

*

En we mogen dan ook smeken, dat de HERE ons vorstenhuis en onze ministers en onze rechters de genade mocht geven om weer publiek de eer van onze God hoog te houden en daar vrijmoedig voor op te komen. Als voorbeeld voor een weggedwaald volk.

Wij weten de toekomst van Nederland en Oranje niet, maar we weten wel de wil van God, onze Redder. Dat alle mensen, ook alle gezagsdragers en rechters en ministers en leden van het koninklijk huis behouden worden en de waarheid van God mogen kennen. Daarom weten we als christenen wat ons te doen staat wanneer we voor een onbekende toekomst staan.

Wie weet is de HERE nog velen genadig!

Aan het slot van deze preek wil ik met u terugkijken naar de eerste eeuw. Het was de eeuw waarin keizer Nero in Rome de christenen als brandende fakkels in zijn tuinen opstelde en ze voor de leeuwen liet gooien in het circus. In datzelfde Rome was ook een christelijke gemeente. Eén van de eerste voorgangers van die gemeente was een zekere Clemens. Van hem hebben we nog een brief die geschreven is aan het einde van de eerste eeuw. En het is heel verrassend om te zien hoe daarin het onderwijs van onze tekst gehoor vindt.

Clemens klaagt niet en maakt geen verwijten. Hij kijkt uit over de mensheid in Rome, geleid door de heidense keizer. En dan gaat hij de lezers voor in een gebed dat wij in de 21ste eeuw zomaar kunnen meebidden:[6.4]

Heer onze God, U hebt aan hen die over ons op aarde regeren koninklijke macht gegeven. U verleent hun die door uw majesteitelijke en onuitsprekelijke kracht. U wilt dat wij de heerlijkheid en eer die U

hen gaf, erkennen. En dat wij ons aan hen onderwerpen waarbij we ons in niets tegen uw wil verzetten.

Heer, geef hun gezondheid, vrede, eendracht en rust, opdat ze de door U gegeven macht onberispelijk uitvoeren.

Heer, Gij, de hemelse koning der eeuwen, geef de mensenkinderen luister, eer en macht over wat op aarde bestaat.

Leid Gij, Heer, hun plannen naar wat schoon en welgevallig is voor U. Laten ze in vrede en nederigheid de door U gegeven macht vroom uitoefenen en zo uw genade deelachtig worden.

Gij, die alleen in staat bent dit en nog veel meer goede dingen aan ons te doen, U loven we door de Hogepriester en Beschermmer van onze zielen, Jezus Christus. Door Hem komt U de luister toe en de majesteit, nu en van geslacht tot geslacht en van eeuwigheid tot eeuwigheid. Amen.